

FINANCIJSKA PISMENOST

Hana Grubišić Krmpotić

Učenici/djeca

Načela

Osobne financije

NOVAC

Ako ga znaš koristiti, novac je sluškinja, u protivnom je gospodarica.

(Seneca)

Što je **financijska** pismenost?

kombinacija informiranosti, znanja, vještina, stavova i ponašanja potrebnih za donošenje ispravnih financijskih odluka za ostvarenje individualne dobrobiti

li, jednostavnije rečeno

osnovno financijsko znanje koje nam je potrebno za funkcioniranje u današnjem okruženju

Radionice s učenicima

- Koliko su upoznati s temom?
- Koliko ih zanima tema?
- Žele li saznati više?

+ financijske navike

(raspolaganje novcima, roditeljska štednja, osobna štednja, džeparac)

-
- 1. NOVAC
  - 2. RAD, IZBOR ZANIMANJA I OSOBNI RAZVOJ
  - 3. EKONOMIJA, POTROŠNJA I ODRŽIVI RAZVOJ
  - 4. PAMETNO UPRAVLJANJE NOVCEM

(klasifikacija ključnih tema iz mrežno dostupnog udžbenika Novac i ja- stedopis.hr)

1. Život u financijskoj slobodi

Kada djeca od najranije dobi usvoje zdrava financijsko vještno i navike, kao odrasli donose ispravne financijske odluke.

2. Bilo koju vještinu je lakše naučiti kao dijete

Bilo da se radi o učenju vožnje bicikla ili upravljanju novcem, sve su životne vještine manje teške kada se nauče kao dijete.

3. Razlikovati potrebe i želje od rane dobi

Kada djeca nauče razlikovati potrebe i želje svjesniji su svojih izbora od najranije dobi – što im pomaže da izbjegnu nepotrebne troškove kao odrasli.

4. Nikad nije prerano učiti o štednji i ulaganju

Iako se štednja i ulaganje mogu činiti previše apstraktnim ili pretežkim djeca ih iznenađujuće lako shvaćaju od najranije dobi.

5. Snaga složenih kamata

Osnovno je naučiti djecu kako novac eksponencijalno raste zahvaljujući snazi složenih kamata, tako da je iskoriste u svojem životu što ranije.

6. Razumijevanje važnosti oportunitetnog troška

Djecu treba naučiti da svaka financijska odluka ima oportunitetni trošak jer je novac ograničen resurs. To će im pomoći da donesu pametne financijske odluke.

7. Štedjeti za mirovinu od prve plaće

Financijski pametna djeca razumiju da što prije počnu štedjeti za mirovinu, to im brže raste štednja i maksimiziraju svoje povrate.

POTREBA ILI ŽELJA

Pokušaj svrstati sljedeće- je li to potreba ili želja?

Topli zimski kaput, ogledalo sa svjetlom za šminkanje i izradu tiktok videa, nova nogometna lopta za druženje s ekipom, napapijri duksa, trenerka za tjelesni, led lampa za rađenje noktiju, Air Jordan tenke, nove čarape (jer ti stare imaju rupice), majica na Billie Eilish

Potrebe- neophodne, bez njih ne možemo

Želje- bez njih možemo (ali ne želimo)

Ciljevi

Kratkoročni

- Procijeniti zainteresiranost
- Naučiti nešto novo
- Natjecati se da se osnaže učenici

Dugoročni

- Nabava materijala (dostupni udžbenici Novac i ja + baratanje aplikacijama za izradu budžeta)
- Implementacija financijske pismenosti u kurikulum od početnih razreda
- Nova izvannastavna aktivnost

Mi smo odgovorni za financijsku pismenost svoje djece!

Tko je čuo ove rečenice kao i ja...

Nekulturno je pričati o novcu.

Budi zahvalan na onome što dobiješ.

Uvijek reci hvala, čak i kada nešto nisi tražio ili htio.

Pristojnost otvara sva vrata.

“On” ti uvijek traži kruha preko pogače.

Promjena paradigme (tržišna utakmica + generacija z)

Ja to zaslužujem.

Promjena s “mi” kolektivismom na “ja” individualistički koncept kapitalizma.

Odgoj u financijskoj pismenosti

- Otvoreno pričati o novcu i vrijednosti
- Naučiti ih raspodijeliti novac
- Naučiti ih važnosti štednje i ODGODI ZADOVOLJSTVA
- Vjerovati da mogu I MORAJU napraviti pogreške (minimizirati mogućnost štete vježbom)

- Biti dosljedan!
- Učiti primjerom!

financijsko
znanje

financijsko
ponašanje

odnos
prema novu

Načelo 50-30-20

50%	30%	20%
stanarina, računi	garderoba	investicija
hrana	članarine	plaćanje duga
prijevoz	izlasci	štednja

Načelo 10^{TM}

- Vrijeme je novac, troši ga pametno.

Provjerene proizvode i nužne usluge odaberi bez odgode, ostalo :

- 10 sek- do 1 e
- 10 minuta- do 10 e
- 10 dana- do 100 e
- 10 tjedana- do 1000 e
- 10 mjeseci- do 10000 e

Prezentacija
se
zahuktava...

OSOBN
FINANCIJE
:0

Prije svega- budžet

- A gdje da budžetiram kad sam u minusu??
- Kad će plaća?
- Da, da... sa svojom plaćom?!
- Ma daj molim te, bitno mi je da izguram mjesec! Gdje ti živiš!

i moj omiljeni

- YOLO (Živiš samo jednom)

7 koraka (Dave Ramsey postavke)

1. Fond za hitne slučajeve – 500-1000 e
2. Plaćanje dugova (kreditne kartice i ostali dugovi- sve osim hipoteke)
3. Fond od 3- 6 mjeseci punih mjesečnih troškova (4 500- 9 000 e)
4. Ulaganje 15 % u budućnost
5. Ulaganje za djecu
6. Otplata hipoteke
7. Davanje (i uživanje)

+ osobni dodatak- MINIMALIZAM

Kako i kada ulagati

- Ne ulažemo kada smo u dugovima 😊

Ulaganje u užitak

Štednja

Investicijski fondovi

Državne obveznice

Mirovinski fondovi

Životna osiguranja

Dionice

Zlato

Nekretnine

Toliko puno toga, toliko malo vremena...

